

DONNA
LEON
DE STILLE ELITE

VERTALING
WILLEMIJN DE JONGE

2007
DE BEZIGE BIJ
AMSTERDAM

Voor Hedi en Agustí Janés

*In uomini, in soldati
sperare fedeltà?*

U verwacht loyaliteit
van mannen, van soldaten?

Così fan tutte

Mozart

Hij werd wakker van de dorst. Het was geen gezonde dorst zoals na drie sets tennis of een dag skiën, niet zo'n dorst die langzaam komt opzetten; het was de verpletterende, meedogenloze dorst die ontstaat als het lichaam wanhopig probeert het vocht aan te vullen dat is verdreven door alcohol. Hij lag in zijn bed, plotseling wakker, bedekt met een dun laagje zweet, zijn ondergoed klam en plakkerig.

Eerst dacht hij de dorst te slim af te zijn, hem te negeren om weer in de benevelde slaap te verzinken waaruit hij was wakker geschud. Hij draaide zich op zijn zij, mond open op het kussen, en trok de dekens over zijn schouders. Maar hoe zijn lichaam ook hunkerde naar meer rust, hij kon het niet dwingen de dorst of het weeë gevoel in zijn maag te negeren. Hij lag daar, levenloos en zonder een greintje wilskracht, en maande zichzelf weer tot slapen.

Daar slaagde hij een paar minuten in, maar toen bracht een kerkklok ergens richting het centrum hem weer bij bewustzijn. De gedachte aan vocht sijpelde zijn geest binnen: een glas sprankelend bronwater, de zijkanten nat van condens. Het fonteintje in de gang van zijn basisschool. Een kartonnen beker vol Coca-Cola. Hij had behoefte aan vocht, zoals hij van zijn leven nog niet naar iets verlangd had.

Opnieuw probeerde hij zichzelf tot slapen te dwingen, maar hij wist dat hij de strijd verloren had en dat hem geen andere optie restte dan opstaan. Hij vroeg zich af aan welke kant hij uit bed zou stappen en of de vloer van de gang koud

zou zijn, maar veegde al deze overpeinzingen rigoureuus aan de kant, sloeg zijn dekens met een ruk opzij en stond op. Zijn hoofd bonkte en zijn maag protesteerde tegen deze nieuwe positie ten opzichte van de vloer, maar zijn dorst negeerde beide.

Hij deed de deur van zijn kamer open en liep de lange gang in, die verlicht werd door het daglicht dat naar binnen filterde. Zoals hij al gevreesd had, voelden de linoleum tegels onaangenaam aan onder zijn blote voeten, maar de gedachte aan het water dat in het verschiet lag, gaf hem de kracht de kou te negeren.

Hij ging de badkamer in en liep uit pure noodzaak naar de eerste de beste witte wasbak aan de muur. Hij deed de koude kraan aan en liet hem even lopen: zelfs in zijn verdoofde staat herinnerde hij zich de smaak van het roestige, lauwe water dat er eerst altijd uitkwam. Toen het water dat over zijn hand liep koud was, maakte hij een kommetje met beide handen en boog zich voorover. Hij slurpte het water luidruchtig op als een hond, voelde hoe het naar binnen stroomde, hem verkoelde en redde. De ervaring had hem geleerd te stoppen na de eerste paar slokken, stoppen en afwachten hoe zijn gewelde maag zou reageren op de verrassing van vocht zonder alcohol. Eerst werd het hem niet in dank afgenomen, maar jeugd en goede gezondheid compenseerden dat, en vervolgens accepteerde zijn maag het water gedwee, vroeg zelfs om meer.

Daar gaf hij graag gehoor aan. Hij boog zich weer voorover en nam acht of negen grote slokken, elke slok een weldaad voor zijn gepijnigde lichaam. De plotselinge stroom water deed iets met zijn maag en dat deed vervolgens iets met zijn hersenen; hij werd duizelig en moest steun zoeken, handen op de rand van de wasbak, tot de wereld weer tot stilstand kwam.

Hij hield zijn handen onder de nog stromende kraan en dronk weer. Op een bepaald moment waarschuwden ervaring en verstand hem dat meer gevaarlijk zou zijn, dus richtte hij zich op, ogen gesloten, en streek met zijn natte handen over zijn gezicht en de voorkant van zijn t-shirt. Hij bracht de zoom naar zijn lippen en veegde ze af. Toen, opgefrist en met een gevoel alsof hij het leven weer enigszins aankon, draaide hij zich om om terug te keren naar zijn kamer.

En zag de vleermuis, of wat zijn benevelde zintuigen daar in de verte in eerste instantie aanzagen voor een vleermuis. Het kon geen vleermuis zijn, want het ding was wel twee meter lang en zo breed als een mens. Maar het had de vorm van een vleermuis. Hij leek aan de muur te hangen, zijn kop boven twee zwarte vleugels die slap langs zijn zij hingen, geklauwde voeten die eronder uitstaken.

Hij wreef hard met zijn handen over zijn gezicht om het beeld te verdrijven, maar toen hij zijn ogen weer opendeed, was de zwarte vorm er nog steeds. Hij deed een paar stappen achteruit en, gedreven door angst voor wat er met hem zou gebeuren als hij zijn ogen van de vleermuis afwendde, schuifde hij langzaam in de richting van de deur van de badkamer, waar hij wist dat hij de schakelaar zou vinden voor de lange tl-buizen. Verbijsterd door een mengeling van afschuw en ongeloof, hield hij zijn handen achter zich. Hij liet een vlakke hand langs de tegelmuur glijden, overtuigd dat contact met de muur zijn enige contact met de realiteit was.

Als een blinde volgde hij zijn ziende hand langs de muur tot hij de schakelaar vond en de lange, dubbele rij tl-buizen één voor één het licht doorgaven tot de ruimte schel verlicht werd.

Uit angst sloot hij zijn ogen toen het licht knipperend aanging, angst voor welke afgrijselijke beweging de vleermuisvorm zou maken als hij opgeschrikt werd uit de beschermen-

de duisternis. Toen de lampen geen geluid meer maakten, deed de jongen zijn ogen open en dwong zichzelf te kijken.

Hoewel het meedogenloze licht de vorm transformeerde en prijs gaf, ging de gelijkenis met een vleermuis niet geheel verloren, en de dreiging die uitging van de slappe vleugels werd er ook niet minder om. Maar die vleugels openbaarden zich nu als de verhullende plooien van de zwarte mantel die het herkenbaarste onderdeel was van hun winteruniform. De kop van de vleermuis bleek in dit licht het hoofd te zijn van Ernesto Moro, Venetiaan en, net als de jongen die nu hevig brakend boven de dichtstbijzijnde wasbak hing, een student aan de San Martino Militaire Academie.

Het duurde lang voordat de autoriteiten actie ondernamen naar aanleiding van de dood van cadet Moro, hoewel het oponthoud nauwelijks te wijten was aan het gedrag van zijn klasgenoot Pietro Pellegrini. Toen de golven van misselijkheid waren weggetrokken, keerde de jongen terug naar zijn kamer, pakte zijn *telefonino* – gezien de frequentie van het gebruik bijna een natuurlijk verlengstuk van zijn lichaam – en belde zijn vader, die op zakenreis in Milaan was, om hem te vertellen wat er gebeurd was of wat hij net gezien had. Zijn vader, een advocaat, zei eerst dat hij de autoriteiten zou bellen, maar bedacht zich toen en gebood zijn zoon dat zelf te doen en wel onmiddellijk.

Het kwam geen moment bij Pellegrini's vader op dat zijn zoon op enigerlei wijze betrokken was bij de dood van de andere jongen, maar hij was een strafpleiter en bekend met het functioneren van het ambtelijk apparaat. Hij wist dat de verdenking altijd zou vallen op degene die pas na enig dralen een misdrijf gemeld had bij de politie, en hij wist ook hoe gebrand ze erop waren de voor de hand liggende oplossing te kiezen. Dus zei hij tegen de jongen – het had meer weg van een bevel – dat hij onmiddellijk de autoriteiten moest bellen. De jongen, gedrild in gehoorzaamheid door zijn vader en door twee jaar San Martino, nam aan dat de autoriteiten degenen waren die de school leidden en ging dus naar beneden om zijn commandant verslag te doen van zijn vondst van een dode jongen in de badkamer op de tweede verdieping.

De politieagent op de Questura die het telefoontje van de school aannam, vroeg de naam van degene die belde, noteerde die, vroeg vervolgens hoe hij wist dat er iemand dood was en schreef ook dat antwoord op. Nadat hij had opgehangen vroeg de agent aan zijn collega die naast hem aan het schakelbord zat of de melding niet moest worden doorgesluist naar de carabinieri, aangezien de academie als militair instituut wellicht onder de jurisdictie viel van de carabinieri en niet van de burgerpolitie. Ze overlegden dit even, en de tweede belde naar de agentenkamer om te informeren of iemand daar het procedurele probleem kon oplossen. De agent die hun telefoontje aannam, stelde dat de academie een privé-school was zonder officiële banden met het leger – dat wist hij omdat de zoon van zijn tandarts er zat – en dat zijzelf dus de aangewezen partij waren om de zaak op te pakken. De mannen aan het schakelbord bespraken dit nog even, en waren het uiteindelijk met hun collega eens. Degene die de melding had geregistreerd, zag dat het na achten was en draaide het interne nummer van zijn superieur, commissario Guido Brunetti, wetend dat hij al op kantoor zou zijn.

Brunetti bevestigde dat het aan hen was om de zaak af te handelen en vroeg toen: ‘Wanneer kwam de melding binnen?’

‘Vier voor halfacht, meneer,’ luidde het efficiënte, kordate antwoord van Alvise.

Een blik op zijn horloge leerde Brunetti dat het nu meer dan een halfuur later was, maar aangezien Alvise niet het grootste licht was onder zijn vaste medewerkers, besloot hij er geen punt van te maken en zei in plaats daarvan alleen: ‘Regel een boot. Ik kom naar beneden.’

Toen Alvise ophing, wierp Brunetti een blik op het dienstrooster van de week; toen hij zag dat de naam van inspecteur Lorenzo Vianello er niet op stond voor die of de volgende

dag, belde hij Vianello thuis en legde hem kort uit wat er gebeurd was. Voordat Brunetti de kans kreeg het te vragen, zei Vianello: ‘Ik zie u daar.’

Alvise was er kennelijk in geslaagd commissario Brunetti’s verzoek door te geven aan de schipper, wat zonder twijfel te maken had met het feit dat die aan het bureau tegenover hem zat. Toen Brunetti even later uit de Questura kwam, trof hij zowel Alvise als de schipper op het dek aan; de motor van de boot draaide stationair. Brunetti wachtte even voordat hij op de politieboot stapte en zei tegen Alvise: ‘Ga terug naar boven en stuur Pucetti naar beneden.’

‘Maar wilt u dan niet dat ik met u meega, meneer?’ vroeg Alvise. Hij klonk zo teleurgesteld als een bruid van wie de bruidegom niet is komen opdagen in de kerk.

‘Nee, dat is het niet,’ zei Brunetti behoedzaam, ‘maar als deze persoon nog een keer belt, wil ik dat jij er bent om de continuïteit van de afhandeling te waarborgen. Op die manier kunnen we meer informatie inwinnen.’

Hoewel dit klinkklare onzin was, leek Alvise het te accepteren. Brunetti bedacht – niet voor het eerst – dat Alvise alles misschien wel zo makkelijk aannam wegens gebrek aan gezond verstand. Hij ging zonder morren de Questura weer binnen. Een paar minuten later kwam Pucetti naar buiten en stapte aan boord van de politieboot. De schipper voer weg van de kade en zette koers naar het Bacino. De regen van die nacht had de vervuiling uit de lucht gespoeld en de stad beleefde een kristalheldere ochtend, maar de guurte van de late herfst hing in de lucht.

Brunetti had al minstens tien jaar geen reden gehad de academie te bezoeken, niet sinds het eindexamen van de zoon van een achterneef. Na door het leger te zijn benoemd tot luitenant, een eer die de meeste afgestudeerde cadetten aan San Martino – meestal zonen van militairen – ten deel viel,

had de jongen verschillende rangen doorlopen. Hij was een grote bron van trots voor zijn vader en van evenzoveel verwarring voor de rest van de familie. Noch de Brunetti's noch de familie van zijn moeder kenden een militaire traditie, wat niet wil zeggen dat de familie nooit iets met het leger te maken had gehad. Dat hadden ze wel degelijk, en niet zonder kleerscheuren. Het was de generatie van Brunetti's ouders die niet alleen in de laatste oorlog had gevochten maar ook had meegemaakt hoe een groot deel daarvan rondom hen werd uitgevochten op hun eigen grondgebied.

Vandaar dat Brunetti sinds zijn kindertijd alleen over het leger en alle bijbehorende toeters en bellen had horen spreken met de smalende minachting die zijn ouders en hun vrienden normaliter reserveerden voor de regering en de kerk. De lage dunk die hij voor het leger had was nog verergerd in de loop van zijn getrouwde leven met Paola Falier, een vrouw van linkse, bijna anarchistische overtuiging. Paola's standpunt was dat de grootste verdienste van het Italiaanse leger de geschiedenis van lafheid en terugtrekking was, en de grootste fout dat de militaire en politieke leiders gedurende beide wereldoorlogen weigerden deze waarheid onder ogen te zien en de zinloze dood van honderdduizenden jongemannen op hun geweten hadden door het oeverloos najagen van zowel hun eigen waanideeën over glorie als de politieke doelen van andere naties.

Door wat Brunetti had meegemaakt tijdens zijn eigen niet noemenswaardige periode van militaire dienst of in de decennia daarna, had hij niet veel redenen om te twijfelen aan Paola's standpunt. Brunetti wist dat hij door zijn ervaringen maar moeilijk af te brengen was van het idee dat het leger, of het nu Italiaans of buitenlands was, niet veel verschilde van de maffia: gedomineerd door mannen en vijandig jegens vrouwen, niet in staat zich eervol of zelfs maar eerlijk te ge-

dragen buiten de eigen gelederen, volledig gericht op het verwerven van macht, respectloos ten opzichte van de burgermaatschappij, gewelddadig en laf tegelijk. Nee, er was weinig wat de ene organisatie van de andere onderscheidde, behalve dat de ene koos voor makkelijk herkenbare uniformen en de andere eerder neigde naar Armani en Brioni.

De verhalen over de geschiedenis van de academie waren Brunetti bekend. Opgericht op Giudecca in 1852 door Alessandro Loredan – een van Garibaldi's vroegste volgelingen in de Veneto, en ten tijde van de onafhankelijkheid een van zijn generaals – werd de school in eerste instantie gehuisvest in een groot gebouw op het eiland. Loredan stierf kinderloos en zonder mannelijke erfgenamen, en liet zowel het gebouw als het *palazzo* van de familie en zijn fortuin na onder trust, onder de voorwaarde dat de opbrengst aangewend zou worden ten gunste van de militaire academie die hij de naam van zijn vaders beschermheilige had gegeven.

Hoewel de oligarchen van Venetië geen fervente aanhangers waren van het *risorgimento*, hadden ze niets dan lof voor een instituut dat er zo doeltreffend voor zorgde dat het Loredan-fortuin de stad niet verliet. Binnen een paar uur na zijn dood was de exacte waarde van zijn erfenis bekend, en binnen een paar dagen hadden de trustees die in het testament genoemd werden een gepensioneerde officier – toevallig de zwager van een van hen – benoemd tot hoofd van de academie. En zo was het tot op de dag van vandaag gegaan: een school die werd gerund volgens strikt militaire richtlijnen, waar de zonen van officieren en heren van goeie stand de opleiding en het aanzien konden krijgen waarmee ze op hun beurt weer officier konden worden.

Brunetti's overpeinzingen werden afgekap't toen de boot net na de Sant' Eufemia-kerk een kanaal op draaide en naar een aanmeerplek voer. Pucetti pakte de meertros, sprong aan

wal en haalde het touw door een ijzeren ring in de kade. Hij stak een hand uit naar Brunetti en ondersteunde hem toen hij van de boot stapte.

‘Daar is het toch?’ vroeg Brunetti, wijzend naar het einde van het eiland en de lagune die nog net in de verte te zien was.

‘Ik weet het niet, meneer,’ bekende Pucetti. ‘Ik moet toegeven dat ik hier alleen kom voor het Redentore-feest. Ik weet eigenlijk helemaal niet waar het is.’ Normaal gesproken kon Brunetti zich niet verbazen over de provinciaalse uitlatingen van zijn medeburgers, maar Pucetti leek zo slim en ruimdenkend.

Alsof hij de teleurstelling van zijn commandant aanvoelde, voegde Pucetti eraan toe: ‘Het lijkt altijd net een ander land. Dat komt vast door mijn moeder. Ze praat er altijd over alsof het niet bij Venetië hoort. Als ze haar de sleutel van een huis op Giudecca gaven, weet ik zeker dat ze hem meteen zou teruggeven.’

Het leek Brunetti verstandiger om niet te zeggen dat zijn eigen moeder vaak exact hetzelfde gevoel had verwoord en dat hij het er ook nog eens roerend mee eens was, dus hij zei alleen: ‘Het ligt verderop aan dit kanaal, aan het eind,’ en begon die kant op te lopen.

Zelfs vanaf deze afstand kon hij al zien dat de grote *portone* die toegang gaf tot het plein voor de academie open stond: iedereen kon in en uit lopen. Hij keerde zich om naar Pucetti. ‘Zoek uit wanneer de poort vanochtend is opengegaan en of er wordt bijgehouden wie het pand binnen komt of verlaat.’ Voordat Pucetti iets kon zeggen, voegde Brunetti eraan toe: ‘En ook voor gisteravond, ja, ook al weten we nog niet hoe lang hij al dood is. En wie de sleutels van de poort heeft en hoe laat die ’s nachts dichtgaat.’ Je hoefde Pucetti niet te vertellen wat hij moest vragen, een welkome verademing in een

korps waar de kwaliteiten van de gemiddelde agent vergelijkbaar waren met die van Alvise.

Vianello stond al op hen te wachten net buiten de portone. Hij ontving zijn superieur met een kleine beweging van zijn kin en knikte naar Pucetti. Om ieder mogelijk voordeel te benutten van een onaangekondigd binnenvallen in burgerkleding, stuurde Brunetti Pucetti terug naar de boot met de mededeling dat hij pas tien minuten later weer terug mocht komen.

Binnen was het duidelijk dat het nieuws over het sterfgeval al de ronde had gedaan, hoewel Brunetti niet kon zeggen waaruit hij dat opmaakte. Misschien was het de aanblik van groepjes jongens en jongemannen die op het plein op gedempte toon met elkaar stonden te praten. Maar het kon net zo goed komen door het feit dat een van hen witte sokken in de schoenen van zijn uniform droeg, een duidelijk bewijs dat hij zich zo snel had aangekleed dat hij niet wist wat hij deed. Toen drong het tot hem door dat geen van hen een boek vasthield. Militair of niet, dit was een school, en leerlingen hadden boeken bij zich, tenzij er dringender zaken tussen hen en hun leerstof waren gekomen.

Een van de jongens bij de portone maakte zich los uit het groepje waarin hij stond te praten en benaderde Brunetti en Vianello. 'Wat kan ik voor u doen?' vroeg hij, maar de toon waarop hij het zei had meer weg van een bevel om hun aanwezigheid te verklaren. Hij had krachtige gelaatstrekken, was donker en knap en bijna zo lang als Vianello, hoewel hij de twintig nog niet gepasseerd kon zijn. De anderen volgden hem met hun ogen.

Geërgerd door de toon die de jongen aansloeg, zei Brunetti: 'Ik wil graag met degene spreken die hier de leiding heeft.'

'En wie bent u?' eiste de jongen.

Brunetti gaf geen antwoord maar zond de jongen een lan-

ge, strakke blik. De ogen van de jongeman knipperden niet, en hij deed ook geen pas achteruit toen Brunetti een stap zijn kant op deed. Hij droeg het officiële uniform – donkerblauwe broek en jasje, wit hemd, das – met twee gouden strepen op de manchetten van zijn jasje. Geconfronteerd met Brunetti's stilzwijgen, verplaatste de jongen zijn gewicht van het ene op het andere been en zette zijn handen in zijn zij. Hij keek Brunetti strak aan zonder zijn vraag te herhalen.

‘Hoe heet degene die hier de leiding heeft?’ vroeg Brunetti alsof de ander niets gezegd had. Hij voegde eraan toe: ‘Ik bedoel niet zijn naam, ik bedoel zijn titel.’

‘*Comandante*,’ liet de jongen zich ontvallen.

‘Ach, wat grootmoedig van je,’ zei Brunetti. Hij wist niet of het gedrag van de jongen botste met zijn algemene overtuiging dat de jeugd eerbied moest tonen voor ouderen of dat het vooral de zelfvoldane strijd lust van de jongen was die hem irriteerde. Hij richtte zich tot Vianello met de woorden: ‘Inspecteur, noteer de naam van deze jongen,’ en liep richting de trap die naar het palazzo leidde.

Hij beklom de vijf treden en duwde de deur open. De vloer van de hal had een patroon van enorme diamanten met facetten van verschillende soorten hout. Gelaarsde voeten hadden een spoor uitgesleten naar een deur aan de andere kant. Brunetti liep de ruimte door, die opvallend leeg was, en opende de deur. Er liep een gang naar de achterkant van het gebouw: de muren waren behangen met vlaggen waarvan hij dacht dat het regimentsvaandels waren. Op sommige stond de leeuw van San Marco, maar er zaten ook andere dieren tussen, alle even agressief: tanden ontbloot, klauwen in de aanslag, nek-haren overeind.

Boven de eerste deur aan zijn rechterhand stond alleen maar een nummer, boven de tweede en derde ook. Toen hij de laatste passeerde, liep er een jonge jongen, zeker niet ouder

dan vijftien, de gang in. Hij was verbaasd om Brunetti te zien, die rustig knikte en vroeg: 'Waar is de kamer van de comandante?'

Zijn toon of zijn manier van doen veroorzaakte een pavlov-reactie bij de jongen, die in de houding sprong en kordaat salueerde. 'Eén trap omhoog, meneer. Derde deur links.'

Brunetti bedwong de neiging 'op de plaats rust' te zeggen. Met een neutraal 'dankjewel' liep hij terug naar de trap.

Bovengekomen volgde hij de aanwijzingen van de jongen en hield stil bij de derde deur links. *COMANDANTE GIULIO BEMBO* stond er op het bordje naast de deur.

Brunetti klopte, wachtte even op een reactie, en klopte nog eens. De afwezigheid van de comandante leek hem een mooie gelegenheid om een kijkje in diens kantoor te nemen, dus duwde hij de klink omlaag en ging naar binnen. Het was niet duidelijk wie harder schrok, Brunetti of de man die voor een van de ramen stond met een stapel papieren in zijn hand.

'O, neem me niet kwalijk,' zei Brunetti. 'Een leerling heeft me hiernaartoe gewezen en zei dat ik op u kon wachten in uw kantoor. Ik had geen idee dat u hier was.' Hij keerde zich om naar de deur en toen weer terug, alsof hij niet kon besluiten te blijven of weg te gaan.

De man voor het raam keek naar Brunetti, en het licht dat achter hem naar binnen viel, maakte het Brunetti bijna onmogelijk om iets van hem te onderscheiden. Hij kon wel zien dat hij een ander uniform droeg dan de jongens, lichter en zonder streep aan de zijkant van de broekspijpen. Zijn borst was rijkelijk behangen met medailles.

De man legde de papieren op zijn bureau en maakte geen aanstalten om naar Brunetti toe te lopen. 'En u bent?' vroeg hij, waarbij hij het voor elkaar kreeg verveeld te klinken.

'Commissario Guido Brunetti,' zei hij. 'Ik ben gestuurd om

de aangifte van een sterfgeval te onderzoeken.’ Dit was niet helemaal waar, want Brunetti had zichzelf gestuurd om het te onderzoeken, maar hij zag geen reden waarom de comandante dit zou moeten weten. Hij deed een stap naar voren en stak zijn hand vrij vanzelfsprekend uit, alsof hij niet ontvankelijk was voor de kilte die de ander uitstraalde.

Na een pauze die lang genoeg was om duidelijk te maken wie hier de baas was, stapte Bembo naar voren en reikte hem de hand. Zijn greep was stevig en alles wees erop dat de comandante zich moest inhouden om niet te veel kracht te zetten uit consideratie voor Brunetti’s hand.

‘Och ja,’ zei Bembo, ‘een commissario’. Hij liet een stilte vallen om zijn woorden kracht bij te zetten en ging daarna verder: ‘Het verbaast me dat mijn vriend *vice-questore* Patta er niet aan gedacht heeft me te bellen om uw komst aan te kondigen.’

Brunetti vroeg zich af of de verwijzing naar zijn superieur – die naar alle waarschijnlijkheid op zijn vroegst pas over een uur op kantoor zou verschijnen – bedoeld was om hem nederig aan een haarlok te laten frunniken, terwijl hij Bembo verzekerde dat hij alles in het werk zou stellen om hem niet te storen met zijn onderzoek. ‘Ik denk dat hij dat zeker zal doen zodra ik mijn voorlopige rapport bij hem indien, comandante,’ zei Brunetti.

‘Natuurlijk,’ zei Bembo en liep om zijn bureau heen om op zijn stoel te gaan zitten. Hij maakte een handgebaar naar Brunetti, wat ongetwijfeld minzaam bedoeld was, en Brunetti ging ook zitten. Brunetti wilde weten hoe gebrand Bembo erop was om het onderzoek van start te laten gaan. Afgaand op de manier waarop de comandante kleine voorwerpen op zijn bureaublad rangschikte, een stapel papieren bij elkaar schoof en recht klopte, leek hij geen buitengewone haast te hebben. Brunetti hield zijn mond.